Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Lv̈deri Menckenii, IC. Facvlt. Ivrid. Lipsiensis Ordinarii Tractatio Synoptica Institvtionvm Ivris Ivstinianearvm Theoretico-Practica

Mencke, Lüder

Lipsiae, MDCCXXXV

VD18 11839880

Tit. XII. De eo, cui libertatis causa bona addicuntur.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18253

Visual Library

porales, quæque ei debitæ sunt, adrogatori antea quidem pleno jure acquirebantur, exceptis iis, quæ per capitis deminutionem pereunt, quales sunt operarum obligationes, & jus agnationis. Usus etenim & ususfructus, licet his antea connumerabantur, attamen capitis deminutione minima eos tolli prohibuit nostra * Constitutio.

* v. L. pen. C. de usufr.

Jus novum.

2. Nunc autem nos eandem acquisitionem, quæ per adrogationem fiebat, coarctavimus ad similitudinem naturalium parentum. Nihil enim aliud, nisi tantummodo ususfructus, tam naturalibus parentibus, quam adoptivis, per filios familias acquiritur in iis rebus, quæ extrinsecus filiis obveniunt, dominio eis integro servato. Mortuo autem filio adrogato in adoptiva familia, etiam dominium rerum ejus ad adrogatorem pertransit, nisi supersint aliæ personæ, quæ ex Constitution nostra patrem in iis, quæ acquiri non possunt, antecedant.

Effectus hujus acquisitionis.

3. Sed ex diverso pro eo. quod is debuit, qui se in adoptionem dedit, ipso quidem jure adrogator non tenetur, sed nomine filii convenietur, &, si noluerit eum defendere, permittitur creditoribus per competentes nostros magistratus bona, quæ ejus cum usufructu futura fuissent, si se alieno juri non subjecisset, possidere, & legitimo modo ea disponere.

TIT. XII.

De eo, cui libertatis causa bona addicuntur.

Continuatio & summa.

ACcessit novus casus successionis ex Constitutione Divi Marci. Nam si ii, qui libertatem acce-

acceperunt a domino in testamento, ex quo non aditur hereditas, velint bona sibi addici libertatum conservandarum causa, audiuntur.

Rescriptum Divi Marci.

1. Et ita divi Marci rescripto ad Popilium Rufum continetur. Verba rescripti ita se habent: *Si Verginio Valenti, qui testamento suo libertatem quibusdam adscripsit, nemine successore ab intestato existente, in ea causa bona ejus esse cœperunt, ut venire debeant: is, cujus de ea re notio est, aditus, rationem desiderii tui habebit: ut libertatum, tam earum, quæ directo, quam earum, quæ per speciem fideicommissi relictæ sunt, tuendarum gratia addicantur tibi, si idonee creditoribus caveris de solido, quod cuique debetur, solvendo. Et ii quidem, quibus directa libertas data est, perinde liberi erunt, ac si hereditas adita esset. Ii autem, quos heres manumittere rogatus est, a te libertatem consequentur: ita autem, ut si non alia conditione velis tibi bona addici, quam ut ii etiam, qui directo libertatem acceperunt, tui liberti fiant. Nam huic etiam voluntati tuæ, si ii, quorum de statu agitur, consentiant, auctoritatem nostram accommodamus. Et ne hujus rescriptionis nostræ emolutum alia ratione irritum fiat: si fiscus bona agnoscere voluerit, & ii, qui rebus nostris attendunt, sciant, commodo pecuniario præferendam esse libertatis causam: & ita bona cogenda, ut libertas eis salva sit, qui eam adipisci poterunt, ac si hereditas ex testamento adita esset.*

Utilitas rescripti.

2. Hoc rescripto subventum est & libertatibus & defunctis, ne bona eorum a creditoribus possideantur, & veneant. Certe si fuerint hac de causa bona addicta, cessat bonorum venditio: existit enim defuncti defensor, & quidem idoneus, qui de solido creditoribus cavet.

Quibus casibus locus sit rescripto. De libertate in testamento vel in codicillis relicta.

3. In primis hoc Rescriptum toties locum habet,

Ex Ulp. l. 2. de fideicomm. libert. quoties testamento libertates datæ sunt. Quid ergo, si quis intestatus decedens, codicillis libertates dederit, neque adita sit ab intestato hereditas? favor Constitutionis debebit locum habere. Certe si intestatus decesserit, & codicillis dederit libertatem, competere eam, nemini dubium est.

Si certum sit, vel incertum, utrum successor existat.

Ex Ulp. l. 4. de fideicomm. libert. 4. Tunc Constitutioni locum esse, verba ostendunt, cum nemo successor ab intestato existat. Ergo quamdiu incertum erit, utrum existat, an non, cessabit Constitutio. Si vero certum esse cœperit, neminem existere, tunc erit Constitutioni locus.

De in integrum restitutione.

Ex Ulp. d. l. 4. 5. Si is, qui in integrum restitui potest, abstinuerit hereditate; an, quamvis potest in integrum restitui, possit admitti Constitutio, & bonorum addictio fieri? Quid ergo, si post addictionem libertatum conservandarum causa factam, in integrum sit restitutus? Utique non erit dicendum, revocari libertates: quia semel competierunt.

Si libertates datæ sunt.

6. Hæc Constitutio libertatum tuendarum causa introducta est. Ergo si libertates nullæ sint datæ, cessat Constitutio. Quid ergo, si vivus dederit libertates, vel mortis causa, & ne de hoc quæratur, utrum in fraudem creditorum, an non factum sit, idcirco velint sibi addici bona: an audiendi sunt? Et magis est, ut audiri debeant, etsi deficiant verba Constitutionis.

De speciebus additis a Justiniano.

7. Sed cum multas divisiones ejusmodi Constitutioni deesse perspeximus, lata est a nobis plenissima Constitutio, in qua multæ species collatæ sunt, quibus jus hujusmodi successionis plenissimum est effectum; quas ex ipsius lectione Constitutionis potest quis cognoscere.

** v. L. ult. C. de testam. man.*

TIT.

TIT. XIII.

De Succeſſionibus ſublatis, quæ fiebant per Bonorum Vendit. & ex SCto Claudiano.

ERANT ante prædictam ſucceſſionem olim & aliæ per univerſitatem ſucceſſiones, qualis fuerat bonorum emptio, quæ de bonis debitoris vendendis per multas ambages fuerat introducta, & tunc locum habebat, quando judicia ordinaria in uſu fuerant. Sed cum extraordinariis judiciis poſteritas uſa eſt, ideo cum ipſis ordinariis judiciis etiam bonorum venditiones expiraverunt, & tantummodo creditoribus datur, officio judicis bona poſſidere: & prout utile eis viſum fuerit, ea diſponere; quod ex latioribus Digeſtorum libris perfectius apparebit. Erat & ex Senatusconſulto Claudiano miſerabilis per univerſitatem acquiſitio: cum libera mulier ſervili amore bacchata, ipſam libertatem per Senatusconſultum amittebat, & cum libertate ſubſtantiam: quod indignum noſtris temporibus eſſe exiſtimantes, & a noſtra civitate deleri, & non inſeri noſtris Digeſtis conceſimus. * *v. L. un. C. de SCto Claudian. toll.*

NOVELLÆ CONSTIT. CXVIII.

CAP. I. II. III. IV.

De heredibus ab inteſtato venientibus, & de agnatorum Jure ſublato.

Imperator Juſtinianus Auguſtus Petro glorioſiſſimo præfecto ſacrorum prætoriorum Orientis.

PLurimas & diverſas leges veteribus temporibus prolatas invenientes, per quas non juſte differentia ab inteſtato ſucceſſionis inter cognatos ex maſculis & fœminis introducta eſt, neceſſarium eſſe perſpeximus, omnes